

Eesti Õdede Liit
Estonian Nurses Union

Mari-Liis Seer
HTM kutsehariduse valdkond

Kutseõpe tervishoiu valdkonnas

29.august 2024

Tervitame HTM infokorje ideed kutsehariduses, tervishoiu valdkonnas. Kahjuks pole meile teada kuidas, kellelt ja millise perspektiiviga ideid korjatakse või korjati. Viimastel aastatel on tekkinud mitmeid ideid, milliseid kutsealasid võiks tervishoiusüsteemis veel rakendada. Tööjõu puuduses on tervishoiuasutused laveerinud seadusandluse piiridel ning loonud asutuse siseseid süsteeme, koolitusi, uusi ametinimetusi ja ametikohti. Juhime kõigi osapoolte tähelepanu mõningatele detailidele, mis on uute õppekavade protsessis olulised.

Eesti Õdede Liidu seisukohalt on oluline, et igal tervishoiuasutuses töötaval spetsialistil, kes paneb käed külge (ükskõik mis viisil) ka patsiendile, peab olema konkreetsetele õigustele ja vastutusele vastav ettevalmistus, kokkulepitud ametinimetus ning selge koht tervishoiu (seadusandlikes)regulatsioonides. Uute spetsialistide roll peab sobituma olemasolevatega ning olema üheselt mõistetav nii patsiendile kui ka tervishoiumeeskonnale. Anatoomia- ja füsioloogia, elustamine ja esmaabi, ergonoomika, suhtlemine, psühholoogia, terve olemise õpetus, andmekaitse, a- ja antiseptika on vaid osa hädavajalikest teadmistest, mida tuleb õppida tervishoius töötamiseks.

Nõustume, et hooldustöötajate õpe tuleb ümber korraldada. Õpe peaks muutuma intensiivsemaks ja lühemaks, võimaldama sidusust ning karjääri teiste olemasolevate erialadega. Üheaastane väljaõpe võimaldaks töötada hooldustöötajal nii tervishoius kui ka sotsiaaltoetuskandades, selle õppe peale saab üles ehitada järgmiste lisaoskuste andmise. **Õed ootavad, et saaks (kutsega)hooldustöötajatele anda suurema rolli ning rohkem õiguseid tervishoius, et leevendada õdede puudust.**

Baasile toetudes saab väljaõppe pikkus varieeruda vastavalt tööandjate ootustele ja arengutele paindlikumalt (olles maksimaalselt kuni 6 kuud pikk). Erakorralise meditsiinitehnika väljaõpet on samuti võimalik arendada samalaadselt. **Oluline, et põhimõtted lepitaakse kokku ja ei teki tulpikatteid ega puudulike tervishoiualaste aluspõhimõtete omandamiseta õppekavu!**

Vajalik on HTM, SoM, Terviseameti ja Tervisekassa suurepärane koostöö seadusandluse korrastamiseks ja uute kutseõpete väljatöötamise vajaduse kinnitamiseks.

Oleme veendunud, et tervishoiukõrgkoolid suudavad õppekavad välja töötada mistahes tervishoiu valdkonnas, kui tegevus on eesmärgistatud, rahastatud ning tervishoiusüsteem ootab ja oskab paigutada uued spetsialistid süsteemi kindlate ülesannete ja õigustega.

Näiteks on tervishoiuvaldkonnas olemas tervishoiusekretäri kutsestandard, kuid samas on lisaks loodud võimalused kliinilise assistendi palkamiseks esmatasandil. Assistendi näol on sisuliselt tegemist tervishoiusekretäri, kuid assistendil puudub üldjuhul spetsiaalne väljaõpe. Arutatakse verevõtu tehnikute/flebotomistide vajaduse üle ning neid on ka üks grupp täienduskoolituse lõpetanud, kuigi õigusruumis neil õigust tegutseda pole. Niisamuti on olemas operatsiooni – ja sterilisatsioonitehnikud, kelle väljaõpe on vahepealsetel aegadel toimunud projektide kaudu, kuid koht tervishoius ning õigused on ebamäärased. **EÕL peab oluliseks tervishoiusüsteemis ebamäärasuse vähendamist ning meeskonnatöös rollide selgust, et patsiendiohutus oleks tagatud. Ootame väga õdede kõrvale hea ettevalmistusega teisi spetsialiste, kellega töökoormust jagada.**

Eesti Õdede Liidu ettepanekud:

1. Sotsiaalministeeriumi juurde kuuluv koolituskomisjon, OSKA tervisevaldkonna komisjoni võiksid HTM eestvedamisel teha esimese „sõela“ uute õppekavade väljatöötamise alustamisel.
2. Paralleelselt tuleb arutada hooldustöötaja õppekava muutmist (üleriigiliselt ühetaoliseks), et luua võimalus jätkuvalt edasiõppimiseks.
3. Sõela läbinud õpete lühikirjelduste ja tööjõu vajaduste hindamiseks ehk õppekaval õppijate rahastamiseks, tuleb HTMil teha koostööd SoM tööjõu spetsialistidega.
4. Tehtud valikutest lähtuvalt peavad uute spetsilistide rakendamiseks tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonnas jõudma muudatused SoM poolt ettevalmistatavasse „Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse“ muutmisesse. Terviseamet ja Tervisekassa peavad olema muudatustest teadlikud, et arvestada lisanduvate kuludega nii rahastaja kui ka kontrollija vaates.
5. Otsustada tuleb: kas kutseõppekavad, mille lõpetajad asuvad tööle tervishoiusüsteemis, saavad toimida põhihariduse baasil ning kui jah, siis millised neist. Arvestada tuleb, et õe õppekava eeldab gümnaasiumiharidust ja seega pole võimalik põhiharidusega hooldustöötajal õe õppekaval õpet jätkata. Niisamuti eeldab hooldustöötaja õppe lühendamine kiiret õppimisvõimet ja head analüüsioskust.
6. Uued kutseõppe õppekavad tuleb välja töötada ühiselt ja rakendada kõikides õpet pakkuvates õppeasutustes identsetena.

Lugupidamisega

Anneli Kannus

/allkirjastatud digitaalselt/

EÕL president

Koopia:

Kristina Kallas HTM; Anniki Lai SoM; Birgit Lao Terviseamet; Rain Laane Tervisekassa